

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr.31-06-8850

Chișinău

15 noiembrie 2021

Ministerul Justiției

**Copie: Procuratura Generală
Consiliul Superior al
Procurorilor**

Prin prezenta, în temeiul art.58 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, rog examinarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură (inițiativa legislativă nr.334 din 09.11.21) și prezentarea proiectului de Aviz al Guvernului asupra inițiativei respective până la data de 23 noiembrie 2021.

**Secretar general
adjunct al Guvernului**

/semnat electronic/

Roman CAZAN

Ex: E.Grosu
tel:250274

**Președintele Parlamentului
Republicii Moldova**

De difuzat deputaților.

Spre avizare:

- Comisiilor permanente,
- Guvernului RM,
- Centrului Național Anticorupție,
- Direcției generale juridice – conform
Regulamentului

Comisiei juridice, numiri și imunități –
în baza avizelor de prezentat raportul în
Parlament.

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. de intrare _____

11 NOV 2021

Indexul _____

Parlamentul
Republicii Moldova

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

OS nr. 41

09.11. 2021

**Biroului permanent al
Parlamentului Republicii Moldova**

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr. 797/1996, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură.

Anexă: Proiectul de lege

Notă informativă

Deputați în Parlamentul Republicii Moldova

Alexa Spicaru
Vasile Predina
Serghei Mărușter
Vitalie Jacut
Artemie Cătănoi
Neser Bărbănt
Ioșca Veronica

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. 334		
„09”	11	2021
Ora		

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69-77 art. 113) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 17:

alineatul (1) litera a), se expune în următoarea redacție:

„a) are o experiență profesională de cel puțin 10 ani în domeniul dreptului, obținută în jurisdicția Republicii Moldova sau jurisdicții străine, inclusiv organizații internaționale, dintre care cel puțin 5 ani în funcția de procuror, judecător sau avocat;”

alineatul (16) sintagma „ , potrivit criteriilor selectării titularului funcției” se substituie cu sintagma „care întrunesc condițiile prevăzute la alin.(1)”.

Se completează cu alineatul (17) și se expune în următoarea redacție:

„(17) Interimatul funcției de Procuror General încetează de drept la data numirii în funcție de către Președintele Republicii a unui Procuror General în condițiile prezentei legi, precum și la data scurgerii termenului maxim de 12 luni de asigurarea interimatului funcției. Dacă după scurgerea termenului maxim de asigurarea interimatului funcției, nu a fost numit un nou Procuror General, Consiliul Superior al Procurorilor va selecta și propune Președintelui Republicii un alt procuror pentru a asigura interimatul funcției de Procuror General.

(18) Interimatul funcției de Procuror General poate înceta prin decret al Președintelui Republicii la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor.

2. La articolul 22:

la alineatul (4), textul ”o promovare poate fi înscris în Registru dacă în ultimii patru ani” se substituie cu textul ”un transfer sau o promovare poate fi înscris în Registru dacă în ultimii doi ani”;

alineatul (5) litera b), după cuvântul „promovarea”, se completează cu cuvintele ”sau transferul”.

3. La articolul 24:

alineatul (5) se exclude;

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) La ședința următoare, Consiliul Superior al Procurorilor selectează și propune Procurorului General numirea în funcție a candidatului desemnat.”

4. Se completează cu art.25¹ având următorul cuprins:

”Articolul 25¹. Numirea în funcția de procuror-șef al procuraturii specializate

(1) Pentru funcția de procuror-șef al procuraturii specializate poate candida persoana care întrunește următoarele condiții:

a) are o experiență profesională de cel puțin 10 ani în domeniul dreptului, obținută în jurisdicția Republicii Moldova sau jurisdicției străine, inclusiv organizații internaționale, dintre care cel puțin 4 ani în funcția de procuror, judecător sau avocat;

b) îndeplinește condițiile prevăzute la art.20 alin.(1) lit.a), b), c), d), f), g) și h);

c) are calități manageriale;

d) în ultimii 3 ani până la anunțarea concursului nu a fost membru și/sau nu a desfășurat activități cu caracter politic în cadrul unui partid politic sau al unei organizații social-politice;

e) în ultimele 6 luni nu a deținut calitatea de membru al Consiliului Superior al Procurorilor;

f) în privința sa nu planează suspiciuni nerezolvate de corupție sau conexe corupției;

(2) Candidatul la funcția de procuror-șef al procuraturii specializate este selectat prin concurs public, care cuprinde următoarele etape:

a) preselecția candidaților de către comisia specială instituită de Consiliul Superior al Procurorilor;

b) selecția candidatului de către Consiliul Superior al Procurorilor.

(3) Modul de organizare și desfășurare a fiecărei etape a concursului se stabilește prin regulamentul aprobat de către Consiliul Superior al Procurorilor.

(4) Concursul pentru funcția de procuror-șef al procuraturii specializate se inițiază de Consiliul Superior al Procurorilor. Concursul se desfășoară potrivit unor criterii obiective, bazate pe merit, ținându-se cont de integritatea și capacitățile manageriale ale candidaților.

(5) Informația privind inițierea concursului și preselecției se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor Justiției cu cel puțin 15 zile înainte de data-limită de depunere a dosarelor.

(6) Dosarul de participare la concurs, care cuprinde actele indicate la art.22 alin.(2) lit.a), b), c), e), f), g) și h), scrisoarea de motivare și conceptul de management și dezvoltare instituțională, se depune la Consiliul Superior al Procurorilor pe suport de hârtie sau în format electronic (e-mail) și se înregistrează în modul stabilit. Dosarele incomplete sau depuse după expirarea termenului-limită nu se examinează.

(7) Preselecția candidaților la funcția de procuror-șef al procuraturii specializate se efectuează de către comisia instituită de Consiliul Superior al Procurorilor, compusă din 5 persoane după cum urmează: unul este propus de Președintele Republicii, unul de Ministerul Justiției, trei sunt propuși de Consiliul Superior al Procurorilor. Calitatea de membru al comisiei speciale poate fi deținută de persoane care dispun de calificare în domeniul dreptului și/sau al managementului public, precum și au experiență de cel puțin 10 ani în domeniul de activitate profesională în țară sau de peste hotare, precum și se

bucură de o reputație ireproșabilă. În activitatea sa, comisia va fi asistată de un psiholog, cu drept de a formula concluzii scrise.

(8) În termen de 10 zile lucrătoare de la data-limită de depunere a dosarelor, comisia specială, organizează și realizează evaluarea candidaților prin prisma exigențelor de integritate, capacități manageriale și de alte calități personale ale candidaților determinate de statutul funcției, și prin completarea fișelor de evaluare, fiecare membru al Comisiei acordă candidatului admis la concursul pentru funcția de procuror-șef al procuraturii specializate un punctaj. Punctajul final obținut de candidații care au fost admiși la concurs, reprezintă suma punctajului total acordat de către fiecare membru al Comisiei. După finisarea concursului, Comisia întocmește lista candidaților care au participat la concurs precum și fișă finală de evaluare a candidaților în care sunt desemnați învingătorii concursului în ordine descrescătoare și printr-o hotărâre motivată transmite Consiliului Superior al Procurorilor decizia Comisiei cu privire la rezultatul concursului. Interveniunile se înregistrează prin mijloace video/audio, iar înregistrările sunt plasate pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor imediat după încheierea ultimului interviu.

(9) Candidații admiși în concurs dispun de dreptul de a formula în termen de 3 zile obiecții pe marginea hotărârii comisiei speciale. Obiecțiile se examinează de comisia specială în termen de 3 zile, în procedura stabilită pentru evaluarea candidaților, cu drept de respingere în tot sau în parte a obiecțiilor, modificare, revocare a hotărârii și adoptarea unei noi hotărâri sau reluare a procedurii de evaluare.

(10) Consiliul Superior al Procurorilor, în termen de 10 zile lucrătoare de la data recepționării hotărârii comisiei speciale de preselecție însoțită de dosarele candidaților și de fișele de evaluare, analizează dosarele și interviuează candidații admiși la concurs și adoptă hotărârea de înaintare a candidatului la funcția de procuror-șef al procuraturii specializate din rândul candidaților admiși la concurs selectați de Comisia specială sau, după caz, de restituire a hotărârii comisiei speciale privind rezultatul concursului. Intervievarea are loc în ședință publică.

(11) Printr-o hotărâre motivată, Consiliul Superior al Procurorilor poate restitui comisiei speciale hotărârea Comisiei speciale privind rezultatul

concursei, dacă unu din candidați admiși la concurs nu corespunde în mod vădit condițiilor de eligibilitate prevăzute la alin.(1). În urma examinării obiecțiilor Consiliului Superior al Procurorilor, comisia prezintă Consiliului Superior al Procurorilor aceeași hotărâre privind rezultatul concursului sau demarează un nou concurs.

(11) În cazul în care Consiliul Superior al Procurorilor nu selectează nici unu din candidații înaintați de către Comisia specială, Consiliul Superior al Procurorilor va dispune organizarea în termen de 10 zile a unu concurs repetat pentru funcția de procuror-șef al procuraturii specializate. În cadrul concursului repetat, mandatul comisiei speciale de preselecție nu poate fi modificat sau anulat.

(12) În cadrul concursului repetat, se consideră ales candidatul care a acumulat cel mai mare număr de voturi din numărul membrilor prezenți.

(13) Procurorul General dispune de dreptul de a respinge candidatura propusă de Consiliul Superior al Procurorilor pentru funcția de procuror-șef al procuraturii specializate în cazul depistării unor probe incontestabile de incompatibilitate a candidatului cu funcția respectivă, de înclcre de către candidat a legislației sau de înclcre a procedurilor legale de selecție a acestuia. Refuzul de numire trebuie să fie motivat și se face în termen de 10 zile lucrătoare de la data recepționării propunerii.

(14) În cazul în care candidatura este respinsă de către Procurorul General în condițiile alin.(13), Consiliul Superior al Procurorilor restituie comisiei speciale dosarul candidatului însoțit de refuzul motivat al Procurorului General și probele anexate. Obiecțiile Procurorului General expuse în refuzul de numire în funcție a candidatului, însoțite de materialul probator se examinează în ședința comisiei speciale, cu participarea Procurorului General și a candidatului respins, în termen de 10 zile din momentul recepționării dosarului. Comisia specială dispune de dreptul de a respinge în tot sau în parte obiecțiile, modifica, revoca hotărârea și adopta o nouă hotărâre sau de a relua procedura de preselecție.

(15) În cazul propunerii repetate a aceluiași candidat, Procurorul General emite, în termen de 5 zile lucrătoare, ordinul privind numirea candidatului în funcția de procuror-șef al procuraturii specializate.

5. La articolul 54, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Transferul procurorului într-o funcție de același nivel sau nivel inferior, cu excepția funcției de procuror-șef și adjunct al procurorului-șef, se realizează prin concurs. Procedura concursului prin transfer se stabilește printr-un regulament aprobat de către Consiliul Superior al Procurorilor.”

6. La articolul 87 alineatul (1), lit. e) va avea următorul cuprins:

„e) adoptă hotărâri motivate cu privire la rezultatele aprecierii candidaților;”

Art. II. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Notă informativă

la proiectul de lege pentru modificarea modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură este elaborat de către deputați în Parlamentul Republicii Moldova, în condițiile art.47 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.747/1996.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Prezentul proiect de lege propune operarea unor modificări normative la art.17 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, precum și completarea Legii cu art.25¹, în partea ce ține de condițiile accederii în funcție a candidaților la funcția de Procuror General și procuror-șef în procuraturile specializate. Propunerea vizată urmărește modificarea condiției de experiență profesională necesară pentru accesarea în funcția de Procuror General și procuror-șef în procuraturile specializate, astfel încât să fie permisă candidatura persoanei care are experiență profesională de 10 ani în domeniul dreptului atât pe teritoriul țării cât și în afara țării. Propunerea respectivă urmărește aducerea în funcțiile nominalizate a persoanelor cu adevărat independente și cu experiență profesională recunoscută atât din interiorul țării cât și din afara ei. Cu regret, constatăm că reforma Procuraturii mult așteptată de cetățenii acestei țări, în pofida angajamentelor asumate în fața cetățenilor și partenerilor externi, nu a fost realizată de-a lungul anilor nici de politicieni și nici de conducerea Procuraturii. Lipsa încrederii cetățenilor în organele Procuraturii, corupția endemică din acest sistem, asocierea conducerii Procuraturii și anturajului acestuia cu clanurile mafioate ne duc la concluzia că reforma acestui sistem nu se dorește, ba chiar mai mult se tergiversează. În situația respectivă, politicul fiind responsabil de politica penală a statului, asumându-și angajamente ferme de combaterea corupției și reforma sectorului justiției, trebuie și este îndreptățit să intervină cu soluții legislative pentru a permite accesarea în fruntea acestor instituții a persoanelor cu adevărat independente, cu reputație ireproșabilă și cu o experiență notorie în domeniul dreptului. Pentru aceste motive, se propune ajustarea cadrului legal astfel încât să fie permisă candidarea la funcția de Procuror General și procuror șef în

procuraturile specializate, a persoanelor care întrunesc condițiile prevăzute de prezenta lege pentru funcția de procuror și care au o experiență profesională de cel puțin 10 ani în domeniul dreptului, a căror activitate a fost desfășurată pe teritoriul Republicii Moldova sau peste hotarele țării, dintre care cel puțin 4 ani în funcția de procuror, judecător sau avocat. Soluția respectivă va permite accesarea în funcția de procuror-șef nu doar a procurorilor de carieră precum este la moment, dar va lărgi spectrul potențialilor candidați la această funcție, atât pentru procurori cât și judecători sau avocați care au o experiență profesională în funcțiile respective atât pe teritoriul Republicii Moldova cât și în străinătate.

Potrivit opiniei Comisiei de la Veneția CDL PI(2018)001 „Printre calificările pentru a deveni procuror în articolul 11, ar trebui clarificată cerința de a fi avocat profesionist (al treilea paragraf) pentru a arăta dacă acest lucru înseamnă toți absolvenții de drept sau numai cei care au fost avocați și sunt înregistrați la uniunea avocaților. Profesia de procuror ar trebui să fie deschisă tuturor celor care au urmat în mod satisfăcător studiile de drept, au trecut examenele procurorului necesare și au avut pregătirea necesară.” (...), „Trebuie salutat faptul că au fost lărgite condițiile de alegere a procurorului șef special și a procurorilor speciali [...] care să permită accesul nu numai al procurorilor, ci și al celor care au cel puțin 12 ani (pentru procurorul special șef) sau 10 ani (pentru procurorii speciali) de experiență profesională ca judecător sau avocat, la astfel de funcții.

Opinia Comisiei de la Veneția CDL AD(2015)039 privind amendamentele la legea procuraturii din Georgia menționează că; „nominalizările la funcția de Procuror General trebuie să se facă în baza unor criterii clare de calificare și de experiență în domeniu.

Nu este suficient pentru ca un candidat pentru un astfel de birou înalt să fie supus calificării generale sau cerințelor care există pentru orice altă funcție a procurorului. Puterile Procurorului General necesită competențe și experiență specială. La elaborarea acestor calificări și cerințe, autoritățile georgiene ar trebui să ia în considerare posibilitatea deschiderii funcției de procuror șef pentru profesioniștii cu înaltă calificare și cu experiență juridică din afara comunității procurorilor”.

Totodată se propune ca condiție de admisibilitate, ca în privința candidaților la funcția de procuror-șef în procuraturile specializate, să nu planeze suspiciuni rezonabile de săvârșirea infracțiunilor de corupție sau celor conexe corupției. Având în vedere importanța procuraturilor specializate și domeniul lor de competență (conducerea și

exercitarea urmăririi penale în privința faptelor infracționale de corupție/celor conexe corupției precum și cele săvârșite de grupuri criminale organizate sau de organizație/asociație criminală) este imperios necesar ca în privința persoanelor care conduc aceste procuraturi specializate să nu planeze suspiciuni de corupție. Curtea a afirmat constant în jurisprudența sa că fenomenul **corupției subminează democrația și statul de drept**, conduce la încălcarea drepturilor omului, subminează economia și erodează calitatea vieții. Prin urmare, **lupta împotriva corupției este parte integrantă a garantării respectării statului de drept** (a se vedea, *inter alia*, Hotărârile nr. 4 din 22 aprilie 2013, nr. 22/2013, nr. 26/2014 și nr. 7/2015). Limitarea exercițiului unor drepturi individuale, în considerarea unor drepturi colective și interese publice, ce vizează siguranța națională, ordinea publică sau prevenția penală, constituie în permanență o operațiune sensibilă sub aspectul reglementării, fiind necesară menținerea unui just echilibru între interesele și drepturile individuale, pe de o parte, și cele ale societății, pe de altă parte.

Menționăm că prin Hotărârea Curții Constituționale nr.32/2017, Curtea a indicat că încrederea cetățenilor în corectitudinea persoanelor cu funcții publice și în instituții în general constituie fundamentul democratic al funcționării acestora. Încrederea în instituții este parte a „capitalului social”, alături de încrederea generalizată (în semenii) și rețelele de asociere în care sunt implicați indivizii. *Deși are un grad mare de relativitate, încrederea în unele instituții este decisiv influențată de către reprezentanții acestora. În conformitate cu principiul fundamental al statului de drept, persoanele aflate în funcții publice trebuie să demonstreze că îndeplinesc standardele înalte în materie de integritate.* Același lucru a fost statuat și în Hotărârea Curții Constituționale nr.4/2013, potrivit căreia, în conformitate cu principiul fundamental al statului de drept, persoanele aflate în funcții de conducere trebuie să demonstreze că îndeplinesc standarde ridicate în materie de integritate. În plus, în cazul în care se constată neîndeplinirea condiției, ignorarea acestor constatări și numirea/mentinerea în funcții de conducere a unor persoane asupra cărora planează dubii privind integritatea reprezintă o sfidare a statului de drept. Or, statul de drept are valoare constituțională, iar această valoare trebuie respectată pe deplin.

Mai accentuăm că propunerea de completare a Legii cu art.25¹ are drept scop instituirea unei proceduri distincte privind numirea în funcție a procurorului-șef al procuraturii specializate. Aceasta are drept scop consolidarea încrederii în Procuratură

și asigurarea independenței și eficienței instituționale a procuraturilor specializate în cadrul sistemului organelor procuraturii.

Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, „încrederea în instituții, în general, în personalități politice și figuri publice, semnifică așteptările cetățenilor ca acele persoane sau instituții să acționeze în beneficiul lor. Liantul numit „încredere în instituțiile statului” îi face pe cetățeni să se implice mai mult în sfera vieții publice. De asemenea, nivelul de încredere a publicului în instituții are efecte asupra dezvoltării economice a societății. Deși are un grad foarte mare de relativitate, încrederea în unele instituții este semnificativ influențată de reprezentanții acestora” (HCC 4/2013 §63-67).

Deci, potrivit Constituției, consolidarea încrederii în instituții fundamentale ale statului, în speță instituția Procuraturii, misiunea constituțională a căreia este combaterea criminalității, inclusiv a corupției, este în conexiune directă cu respectarea efectivă a principiului statului de drept.

Lupta cu corupția, în calitate de obiectiv național, impune autoritățile de a întreprinde măsuri eficiente pentru „securizarea” funcțiilor publice și totodată pentru consolidarea încrederii societății în persoanele care le dețin, încredere care în cazul Procuraturii este esențială realizării misiunii constituționale.

Corupția submină democrația și statul de drept, conduce la încălcarea drepturilor omului, subminează economia și erodează calitatea vieții. Prin urmare, lupta împotriva corupției este parte integrantă a asigurării respectării statului de drept, motiv din care pentru alegerea procurorului șef în cadrul procuraturilor specializate se propune o procedură specială de selectare și numire în funcție în care se asigură o colaborare instituțională dintre Procuratură și reprezentanți ai societății civile.

Mecanismul juridic de selectare și numire a procurorului-șef în Procuratura specializată, are drept scop identificarea persoanei care corespunde exigențelor legale de eligibilitate, în cadrul unei proceduri de selectare transparentă, cu excluderea „corporativismului” sau promovarea intereselor de grup în interiorul sistemului.

Nivelul înalt al corupției, lipsa de rezultate în combaterea corupției, precum și consecințele corupției care s-au făcut resimțite de cetățean în rezultatul captivității statului, devalizării sistemului bancar, având drept consecință scăderea nivelului de trai și instaurarea sărăciei, îndreptățesc societatea de a nu avea încredere în autorități, în particular în Procuratură, căreia i s-a încredințat lupta cu criminalitatea, inclusiv și corupția, și de a se implica mai mult în sfera publică. Această implicație civică fiind

necesară atât pentru eficientizarea activității Procuraturii cât și obținerea încrederii societății.

Implicarea unei comisii independente constituită din persoane din afara sistemului procuraturii în procedura de numire a procurorului-șef în cadrul procuraturii specializate este necesară în primul rând Procuraturii, necesitatea fiind determinată de realizarea obiectivelor constituționale – consolidarea încrederii în Procuratură, în calitatea sa de instituție fundamentală a statului în combaterea criminalității.

Potrivit standardelor constituționale, se admite implicarea în procesul de selectare a candidaților pentru funcția de procuror a unui organism extern pentru examinarea candidaților în scopul asigurării transparenței și integrității procesului de recrutare sau pentru „contrabalansarea corporativismului” (HCC 13/2020 §80, ACC nr.1 din 22/09/2020 §123). Or, mecanismul de selectare a procurorului șef în cadrul procuraturii specializate, are *inter alia* drept scop excluderea promovărilor în aceste funcții pe criterii de interese de grup, loialitate instituțională sau încredere corporativă.

Promovările în cadrul serviciilor publice trebuie să corespundă în exclusivitate scopului funcției și să satisfacă așteptările societății. Comisia specială de selecție, în cadrul mecanismului de numire a procurorului-șef în cadrul procuraturii specializate are menirea de a securiza respectarea statului de drept și implicit interesul public de a avea instituții eficiente, capabile de a-și realiza misiunea constituțională.

În cadrul procedurii de numire a procurorului-șef în procuratura specializată, CSP își păstrează un rolul decizional la fiecare etapă. Mandatul comisiei speciale și modul de exercitare a acestuia este decis în exclusivitate de către CSP. CSP este cel care instituie comisia specială și adoptă regulamentul comisiei.

Din lista candidaților admiși la concurs și evaluați de Comisia specială, CSP urmează să selecteze candidatul care urmează a fi înaintat Procurorului General pentru a fi numit în funcția de procuror-șef al procuraturii specializate. Semnalăm că Comisia specială prezintă CSP lista candidaților admiși la concurs precum și fișa finală de evaluare a candidaților pentru funcția nominalizată, în care sunt desemnați învingătorii concursului în ordine descrescătoare. Așadar, având la baza hotărârea Comisiei speciale privind rezultatul concursului, CSP la fel este în drept să-și facă propria evaluare și analiza dosarelor și respectiv să selecteze candidatul care urmează a fi înaintat Procurorului General spre numire. În acest sens, CSP examinează dosarele candidaților și fișele de evaluare completate de membrii Comisiei speciale, analizează dosarele și interviuează candidații admiși la concurs și adoptă hotărârea de înaintare a

candidatului la funcția de procuror-șef al procuraturii specializate din rândul candidaților admiși la concurs selectați de Comisia specială. Astfel, CSP este în drept să selecteze orice candidat admis la concurs, chiar dacă acesta nu a fost desemnat învingătorul concursului de către Comisia specială. În cazul de față, Comisia specială vine să faciliteze lucrul Consiliului în sensul examinării dosarelor înaintate pentru a fi admiși la concurs, în vederea admiterii la concurs a candidaților care întrunesc condițiile specificate de lege, precum și în scopul întocmirii unei fișe de evaluare cu privire la fiecare candidat admis la concurs, care servește ca un element de recomandare pentru Consiliu. Or, este important ca CSP să dețină în continuare rolul de bază/central în procesul de selectare a candidaților la funcția de procuror, asigurând astfel respectarea rolului constituțional al Consiliului specificat la art.125 alin.(3) și art.125¹ alin.(3) din Constituție.

La fel, rolul decizional al Consiliului se mai manifestă prin dreptul acestuia de a restitui hotărârea Comisiei speciale cu privire la rezultatul concursului precum și dosarele anexate și fișa de evaluare pentru reexaminare sau repetarea concursului.

Diversitatea de statut a subiecților implicați în procesul de numire a procurorului-șef, precum și obligația motivării a hotărârilor adoptate la diferite etape, va contribui la asigurarea transparenței și obiectivității procesului de numire în funcție, societatea având posibilitatea de a înțelege criteriile de eligibilitate care au stat la baza alegerii în funcție a procurorului-șef și de a se convinge de obiectivitatea și eficiența procesului de selectare și numire a candidatului care satisface standardele de integritate și profesionalism impuse de statutul funcției.

Cu referire la modificările propuse la art.17 alin.(16), menționăm că aceasta are drept scop clarificarea procedurii de selectare a persoanei la funcția de Procuror General interimar și condițiile necesare a fi întrunite de candidat la această funcție. Menționăm că prevederile actuale a art.17 alin.(16) sunt de o manieră confuză și discreționară, nefiind stabilite criteriile de eligibilitate pe care trebuie să le întrunească persoana desemnată la funcția de Procuror General interimar.

„(16) Procurorul General interimar va fi selectat de Consiliul Superior al Procurorilor din rândul procurorilor în funcție, potrivit criteriilor selectării titularului funcției. Candidatul selectat este propus Președintelui Republicii pentru a fi numit în funcția de Procuror General interimar. Dispozițiile alin. (11) și (12) se aplică în mod corespunzător. Interimatul funcției de Procuror General nu poate dura mai mult de 12 luni.”

Examinând prevederile normei menționate, sesizăm o neclaritate vis-a-vis de mecanismul ori criteriile necesare a fi întrunite pentru selectarea titularului la funcția de Procuror General interimar. Or sintagma „potrivit criteriilor selectării titularului funcției” trezește semne de întrebări cu referire la care anume sunt criteriile necesare a fi întrunite pentru desemnarea Procurorului General interimar. Sintagma respectivă se referă la criteriile selectării sub aspectul condițiilor necesare a fi întrunite de candidatul desemnat la funcția de Procuror General interimar stabilite la art.17 alin.(1) din Legea nr.3/2016 sau acestea se referă la procedura propriu zisă de selectare a candidatului la funcția de Procuror General de către CSP stabilite la art.17 alin.(2) din Legea nr.3/2016?

Cu titlu de remarcă, menționăm că interimatul funcției constituie o situație cu aplicabilitate redusă în timp, scopul acestei funcții fiind de a asigura continuitatea exercitării atribuțiilor și conducerii Procuraturii. Procurorul General interimar fiind circumscris mandatului restrâns de timp de maximum 12 luni, nu îi pot fi aplicate aceleași proceduri legale de desemnare în funcție. Mai precis acestuia nu îi poate fi impusă obligația parcurgerii etapei de preselecția candidaților în baza dosarelor depuse și de interviul susținut în fața Consiliului Superior al Procurorilor, care în esență sunt etape pentru desemnarea unui Procuror General cu atribuții depline. Prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2/2011, Curtea a indicat că „în sens constituțional, vacanța funcției constituie intervalul de timp în care o funcție nu este ocupată” și că „în situațiile în care survine vacanța funcției se instituie interimatul funcției, care reprezintă o perioadă de timp în care funcția vacantă este exercitată de o altă persoană decât titularul funcției”. Din aceste considerente, suntem de părerea că sintagma „potrivit criteriilor selectării titularului funcției” se referă doar la condițiile necesare a fi întrunite de candidat și nu sub aspect de procedură care trebuie parcursă în fața CSP-ului. Or, având în vedere că interimatul funcției este instituită pentru o perioadă strict determinată în timp, iar în cazul situației indicate mai sus interimatul funcției de Procuror General nu poate depăși mai mult de 12 luni, considerăm că în cazul interimatului funcției de Procuror General, textul și spiritul normei nu poate obliga parcurgerea acelorași etape procedurale stabilite de lege pentru numirea în funcție a unui Procuror General plenipotențiar. Conform art.7 din Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, ratificată prin Legea nr.365/2004 pentru ratificarea Convenției Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la New York la 31 octombrie 2003 „*fiecare stat parte se străduiește, dacă este cazul și conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, să adopte, să mențină și să consolideze sisteme de recrutare, de angajare, de*

încurajare a fidelității, de promovare și de pensionare a funcționarilor și, dacă este cazul, a altor agenți publici nenumiți, care a) se bazează pe principiile de eficiență și de transparență și pe criterii obiective, precum meritul, echitatea și aptitudinea.”

Opinia Comisiei de la Veneția CDL AD(2015)039 privind amendamentele la legea procuraturii din Georgia menționează că; „*nominalizările la funcția de Procuror General trebuie să se facă în baza unor criterii clare de calificare și de experiență în domeniu*”. În acest context, având în vedere necesitatea excluderii neclarităților la acest aspect, propunem ca pentru persoana care urmează să candideze la funcția de Procuror General interimar să îi fie aplicabile aceleași condiții (cele prevăzute la art.17 alin.(1) ca și în cazul Procurorului General.

Prezentul proiect de lege mai prevede completarea art.17 cu două alineate noi care să reglementeze modalitatea de încetare a funcției de interimat al Procurorului General, precum și să reglementeze modul în care este prelungit interimatul funcției, în cazul în care Consiliul Superior al Procurorilor nu a selectat un candidat la funcția de Procuror General plenipotențiar. Astfel, stabilim că interimatul funcției de Procuror General va înceta de drept la data numirii în funcție de către Președintele Republicii a unui Procuror General plenipotențiar, precum și la data scurgerii termenului maxim de 12 luni de asigurarea interimatului funcției. Totodată, dacă după scurgerea termenului maxim de asigurarea interimatului funcției, nu a fost numit un nou Procuror General, situație care poate fi prelungită în timp atunci când Procurorul General este suspendat din funcție pe perioada pornirii urmăririi penale, Consiliul Superior al Procurorilor va selecta și propune Președintelui Republicii un alt procuror pentru a asigura interimatul funcției de Procuror General. Remarcăm că norma propusă prevede că CSP va numi ca interimar un alt procuror decât cel care a asigurat în ultimele 12 luni interimatul funcției. Acest lucru se justifică prin faptul că interimatul funcției fiind o modalitate de asigurare a funcționării instituției pe o perioadă determinată în timp, nu trebuie să fie perpetuată și să substituie mandatul/funcția deplină. În acest context, introducerea unei perioade fixe în care o persoană poate deține interimatul funcției de Procuror General, înlătură riscul utilizării mecanismul respectiv pentru a perpetua interimatul funcției pentru o anumită persoană.

La fel, proiectul propune acordarea unor pîrghii suplimentare pentru Consiliului Superior al Procurorilor de a dispune încetarea interimatul funcției de Procuror General înainte de termen. Acest lucru se justifică prin rolul fundamental al CSP în calitatea sa

de organ de autoadministrare a Procurorilor. Or în cazul în care se constată anumite temeuri de incompatibilitate, conflicte interese, abuzuri de serviciu, ori chiar la cererea însăși persoanei care exercită interimatul funcției de Procuror General, CSP trebuie să aibă un mecanism prin care să dispună încetarea interimatului funcției. În acest context se propune ca Consiliul Superior al Procurorilor să poată propune Președintelui țării să dispună încetarea interimatului funcției de Procuror General.

Modificările propuse la art.22 alin.(4) și (5) și art.54 alin.(1) au drept scop înlăturarea situațiilor de încadrarea procurorilor în anumite funcții prin „transfer” care reieșind din legislația la moment, se face în condiții neclare și ambigue, mecanism care este utilizat adesea ori pentru promovarea anumiți procurori ocolind faza de concurs. Astfel, prin modificările propuse se urmărește aducerea „mecanismului de transfer” la o situație de normalitate și previzibilitate. Mai precis, ne propunem ca procurorul care dorește să fie promovat în funcție sau să fie transferat într-o altă procuratură, să fie înscris în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante, iar pentru a fi eligibil promovării sau transferului, acesta trebuie să fie supus evaluării performanțelor cel puțin 2 ani înainte de depunerea cererii de înscriere în Registru. Printr-un astfel de mecanism se va exclude posibilitatea desemnării în condiții incerte, neclare, netransparente și neprevizibile a procurorilor docili sistemului corupt în anumite procuraturi importante, și anume, în cele specializate sau în procuraturile din municipiul Chișinău sau din raza acestuia. Totodată, se propune ca transferul în funcția de procuror, în cazul funcțiilor de același nivel sau de nivel inferior, să fie ocupate doar prin concurs în baza unui regulament stabilit de CSP. Această reglementare va aduce o transparență mai mare cu privire la modul și condițiile în care un procuror ocupă o anumită funcție prin transfer.

Cât privește modificările propuse la art.24 alin.(5) și (6) și art.87 alin.(1) lit.e), menționăm că aceasta au drept scop fortificarea rolului Consiliului Superior al Procurorilor în partea ce ține de numirile procurorilor în funcțiile vacante. Menționăm că potrivit legislației în vigoare, rolul decisiv în numirea procurorilor în funcție îl are Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor. În acest context, în dependență de punctajul și aprecierea acordată candidatului de către Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor, CSP propune numirea acestora în funcție. În această situație, rolul CSP în procesul de numire în funcție a candidaților la funcția de procuror se reduce la „luare de act” de notele acordate de Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor. Or, potrivit prevederilor actuale a art.24 alin.(6) din Lege, Consiliul Superior al Procurorilor poate

refuza să facă propunerea de numire în funcție a unui candidat doar dacă constată că candidatul este incompatibil cu funcția de procuror, acest lucru însă nu îi permite CSP să evalueze și să aprecieze capacitățile profesionale a candidatului, integritatea acestuia, calitatea și eficiența activității acestuia etc. Respectiv, pentru a fortifica rolul CSP ca organ veritabil de „autoadministrare a procurorilor” se propune ca anume CSP să fie cel care apreciază rezultatele activității candidatului, inclusiv dar nelimitându-se la punctajul acordat candidatului de Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor, precum și să decidă cu privire la selectare sau nu a candidatului pentru a fi propus Procurorului General spre numire în funcție. La acest capitol, Comisia de la Veneția prin opinia sa cu privire la draftul proiectului de lege cu privire la Procuratură CDL-AD(2015)005 a indicat că . „În ceea ce privește numirea procurorilor, CSP are competențe foarte puternice. După cum se precizează în articolul 27 alin.(2), o majoritate de 2/3 din CSP poate trece întotdeauna peste obiecțiile formulate de Procurorul General. Aceasta este o dispoziție nouă, menită să consolideze rolul Consiliului în procesul de numire și, prin urmare, este un legitimă.” Astfel, cu toate că opinia Comisiei de la Veneția se referă la draftul inițial al proiectului de lege care prevedea un alt mecanism de numirea procurorilor, Comisia de la Veneția totuși accentuează faptul că rolul CSP în numirea procurorilor trebuie să fie unul decisiv. La fel, Comisia de la Veneția prin Raportul său asupra standardelor Europene cu privire la independența sistemului judecătoresc – partea a doua – serviciul procuraturii CDL-AD(2010)040 a indicat următoarele „Având în vedere calitățile speciale cerute procurorilor, se pare de nerecomandat să lăsăm în întregime procesul de numire a acestora în sarcina ierarhiei Procuraturii. Diverse metode pot ajuta la înlăturarea pericolului că în cadrul unui sistem monolitic de urmărire penală instrucțiunile de sus contează mai mult decât legea. Pentru pregătirea numirii procurorilor calificați va fi utilă contribuția experților. Acest lucru poate fi realizat în mod ideal în cadrul unui organism independent, cum ar fi un Consiliu al Procurorilor legitimat democratic sau un consiliu de procurori superiori, a cărui experiență le va permite să propună candidații potriviți pentru numire.”

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de lege nu are drept obiectiv armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Fundamentarea economico-financiară
Prezentul proiect de lege nu prevede cheltuieli bugetare.
5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Prezentul proiect de lege se încadrează în cadrul normativ în vigoare și nu necesită operarea unor modificări în alte acte normative.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului
Proiectul este plasat pe pagina oficială a Parlamentului.
7. Constatările expertizei anticorupție
Proiectul de lege urmează a fi expertizat de Centrul Național Anticorupție în condițiile legii.
8. Constatările expertizei juridice
Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei juridice în condițiile legii.
9. Constatările altor expertize
Proiectul nu conține nici un aspect ce vizează reglementarea activității de întreprinzător, respectiv, nu este necesară elaborarea Analizei Impactului de Reglementare (AIR).

Olesco Stancu Stancu